

Atskaite par dalību COPA-COGECA darba grupā

Graudaugi, eļļas augi un proteīnaugi

15.12. 2023. Briselē

Darba grupas sanāksmē piedalījās ZSA eksperte Ginta Briede

Darba grupā skatītie jautājumi:

1. 2024. gada prioritātes
2. Tirgus situācija
3. Tirdzniecības ar Ukrainu: liberalizācija un lobija aktivitātes
4. Priekšlikumi par jaunajām genomikas metodēm un minerālmēsliem
5. Pašreizējais statuss attiecībā uz ilgtspējīgu pesticīdu, augu aizsardzības līdzekļu lietošanu un glifosātiem.
6. Pašreizējais statuss attiecībā uz proteīna stratēģiju un EP ziņojumu par Eiropas proteīna stratēģiju

Šīs darba grupas mērķis bija COPA-CPGECA prioritāšu apspriešana 2024. gadam, attiecībā uz graudaugiem, eļļas augiem un proteīnaugiem, kā arī esošās situācijas apskats attiecībā uz aktuālajiem jautājumiem 2023. gadā, veicinot viedokļu apmaiņu starp pārstāvjiem un informējot par tālāko virzību.

Darba grupas ietvaros pārstāvji tiek informēti par veiktajām aktivitātēm 2023.gadā, kā arī tiek apskatītas 2024.gada prioritātes, tajā skaitā arī saistībā ar EP vēlēšanām un tālākām lobija aktivitātēm. Kā viena no augstākajām prioritātēm tiek norādīts darbs jautājumos saistībā ar ilgtspējīgu augu aizsardzības līdzekļu un pesticīdu izmantošanu. Attiecībā uz šo jautājumu pārstāvji, apmainoties ar viedokļiem, norāda uz pastāvošajiem izaicinājumiem saistībā ar pēdējos gados pieaugošajām ražošanas izmaksām un kopējo Eiropas pārtikas ķēdes rentabilitāti un ilgtspēju. Esošā situācija tiek redzēta arī kā faktors, kas potenciāli var ietekmēt arī to, cik lielā mērā šādos apstākļos lauksaimnieki ir gatavi attīstīt precīzo tehnoloģiju saimniekošanu un ilgtspējīgu domāšanu.

Attiecībā uz precīzu un gudru lauksaimniecību diskusijās tiek uzsvērta nepieciešamība 2024.gada prioritātēs aktualizēt un iekļaut arī tādus jautājumus kā ūdens resursu pieejamība un augsnes veselības stāvoklis. Papildus, norādot arī vajadzību atbalstīt jaunu šķirņu selekciju, kas būtu piemērotākas un izturīgākas tādos laikapstākļos, kas pieredzēti pēdējos gados, attiecīgi sausākos periodos. Tāpat arī tiek izcelti jautājumi par lauksaimniecību ne tikai pārtikas ražošanas kontekstā, bet arī enerģijas. Diskusijās tiek apspriesti arī dažādi informācijas nodošanas un apmaiņas kanāli, tajā skaitā arī sociālo mediju platformu plašāku izmantošana, lai aktualizētu jautājumus plašākā sabiedrības daļā.

Par tirgus situāciju ziņo Guido Seedker, apskatot dažādus izaicinājumus, kas piedzīvoti iepriekšējā periodā, kā piemēram laikapstākļus, kas pēdējos gados Eiropā ir kā pastāvīgs izaicinājums. 2023. gadā piedzīvoti gan pārāk sausi, gan pārāk mitri laikapstākļi, atkarībā no perioda. Kviešu cenu samazināšanās tiek skaidrota ar to, ka prognozes par saražoto bijušas

salīdzinoši precīzas, bez negaidītiem pārsteigumiem, kas varētu ietekmēt cenu pieaugumu tirgū. Šī brīža galvenais jautājums – kādi būs pārziemošanas rezultāti un vai spēsim apmierināt pieaugošo pieprasījumu pasaulē, ņemot vērā, ka pasaulē kopējais kviešu balanss ir negatīvs jau 4 gadus pēc kārtas, turpinoties kviešu krājumu samazināšanās tendencei.

Situācija pretēja saistībā ar kukurūzu. Pēdējos gados piedzīvota dinamiska tendence attiecībā uz pieprasījumu un piedāvājumu. 2023. gadā piedzīvotas labas ražas Dienvidamerikā un Ukrainā, savukārt, Spānijā un Itālijā ražas bijušas mazāks, attiecīgi lielāks kukurūzas ieplūdums no citām valstīm.

Kopumā tiek iezīmēta arī kopējā tendence Eiropā, attiecībā uz ražotāju/ lauksaimnieku izvēli attiecībā uz produkcijas tirdzniecību, atliekot lēmumu par pārdošanu uz vēlāku laiku, kā arī samazinātu minerālmēslu lietošanu saistībā ar izmaksām.

Saistībā ar tirdzniecības liberalizācijas jautājumiem ar Ukrainu, tiek apskatīta esošā situācija. Melnā jūra joprojām kā galvenais eksporta kanāls. Pārstāvji ir vienprātis par nepieciešamību palielināt solidaritātes līniju, izaicinājumiem saistībā ar infrastruktūras pieejamību produkcijas uzglabāšanai un nepieciešamību uzlabot situāciju attiecībā uz fitosanitāro prasību ievērošanas nodrošināšanu.

Atskaiti sagatavoja eksperte

Ginta Briede